

Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap

DOKUMENTATION: Civilsamhället i den civila beredskapen

Dokumentation från en workshop som hölls på uppdrag av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) under Forum för civilsamhället i den civila beredskapen den 29 november 2023

Innehållsförteckning

Deltagare	3
Bakgrund	4
Metod.....	4
Hur kan det offentliga och det ideella arbeta tillsammans för att stärka beredskapen bland befolkningen?	6
<i>Svar från civilsamhällesorganisationerna.....</i>	<i>6</i>
<i>Svar från myndigheterna.....</i>	<i>7</i>
<i>Gemensamma svar.....</i>	<i>8</i>
Hur ser du på din organisations roll i detta, nu och i framtiden?	9
<i>Svar från civilsamhällesorganisationerna.....</i>	<i>9</i>
<i>Svar från myndigheterna.....</i>	<i>10</i>
<i>Gemensamma svar.....</i>	<i>11</i>
Hur kan det offentliga och det ideella samverka för att nå ut med viktig information vid en pågående samhällsstörning?	12
<i>Svar från civilsamhällesorganisationerna.....</i>	<i>12</i>
<i>Svar från myndigheterna.....</i>	<i>13</i>
<i>Gemensamma svar.....</i>	<i>14</i>
Sammanfattning	15

Deltagare

- Arbetarnas Bildningsförbund
- Bygdegårdarnas Riksförbund
- Civilförsvarsförbundet
- Friluftsförbundet
- Frivilliga Automobilkårernas Riksförbund
- Frivilliga Flygkåren
- Frivilliga Försvarsorganisationernas Samarbetskommitté
- Försvarets Personaltjänstförbund
- Hela Människan
- Hela Sverige ska Leva
- Hushållningssällskapens förbund
- Myndigheten för psykologiskt försvar
- Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB)
- Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF)
- Rädda Barnen
- Röda Korset
- Scouterna
- SIOS – Etniska organisationer tillsammans
- Studieförbunden
- Stöldskyddsföreningen
- Svenska Blå stjärnan
- Svenska Jägarförbundet
- Svenska kyrkan
- Svenska Livräddningssällskapet
- Svenska Lottakåren
- Svenska Pistolskytteförbundet
- Svenska Turistföreningen
- Sveriges Hembygdsförbund
- Sveriges Stadsmissioner
- Synskadades Riksförbund
- Unga Forskare

Bakgrund

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) har i uppdrag att förebygga och hantera olyckor, kriser och konsekvenser av krig. MSB värnar människors liv och hälsa, samhällets funktionalitet och grundläggande värden som demokrati, rättssäkerhet och mänskliga rättigheter. För att bredda dialogen och samverka med civilsamhället inom beredskapsområdet arbetar MSB med två mötesstrukturer. Dels ett civilsamhällesråd där en mindre grupp på tio organisationer ingår med syftet att ge civilsamhället en plats i den nya strukturen för civilt försvar och bidrar till att lösa uppgifter och utveckla områden inom civil beredskap, dels en årlig konferens – ett forum för civilsamhället i den civila beredskapen. Syftet är att nå ut med information, utbyta erfarenheter och att skapa nätverk med fokus på hur MSB och civilsamhället tillsammans kan agera för att stärka krisberedskapen och det civila försvaret.

Den 29 november 2023 bjöd MSB återigen in ett sextiotal deltagare till *Forum för civilsamhället i den civila beredskapen* för att fortsätta dialogen om hur civilsamhället, MSB och andra relevanta myndigheter kan arbeta tillsammans för att stärka svenskarnas beredskap och nå ut med information vid samhällsstörningar. En viktig del under forumet var en workshop som genomfördes i mindre grupper under en timma. Workshopen planerades och genomfördes av Nationellt organ för dialog och samverkan mellan regeringen och det civila samhället (NOD) i dialog med MSB. Resultatet från workshopen sammanfattas nedan.

Metod

Deltagarna delades in i sex mindre grupper som alla bestod av representanter från olika delar av det civila samhället och relevanta myndigheter (varav minst en representant från MSB i varje grupp). Deltagarna fick besvara tre frågor skriftligt på post-it lappar och sedan diskutera svaren i grupper om två-tre personer, helst med en representant från en annan sektor. I dessa mindre grupper eller par fick deltagarna gemensamt välja ut fem lappar med de synpunkter och förslag som man ansåg vara viktigast. Det fanns även möjlighet att skriva nya, gemensamma svar. Sammanlagt omhändertog NOD 274 post-it lappar, som i denna skrift har sammanfattats och tematiserats. Dokumentationen har strukturerats i enlighet med de tre diskussionsfrågorna. Svaren på respektive fråga har kategoriserats utifrån vilka som är avsändare: civilsamhällesrepresentanter, myndighetsrepresentanter eller representanter från båda sektorer. Det bör dock sägas att de flesta av svaren kommer från det civila samhället. Av de deltagare som representerade myndigheter var majoriteten från MSB.

Frågeställningarna var följande:

1. Hur kan det offentliga och det ideella arbeta tillsammans för att stärka beredskapen bland befolkningen?
2. Hur ser du på din organisations roll i detta, nu och i framtiden?
3. Hur kan det offentliga och det ideella samverka för att nå ut med viktig information vid en pågående samhällsstörning?

Hur kan det offentliga och det ideella arbeta tillsammans för att stärka beredskapen bland befolkningen?

Svar från civilsamhällesorganisationerna

- Tydligare lokal förankring.
- Tydliggöra civilsamhällets respektive myndigheternas roller.
- Upprätta gemensamma mål, budskap och strukturer.
- Civilsamhället kan bidra med resurser i form av förtroende och målgruppskänedom, förutsatt att MSB kan ge visst handlingsutrymme och stöd.

Strukturer för samverkan

Flera av medskicken från civilsamhället handlar om strukturen för samverkan mellan civilsamhället och MSB samt eventuella andra myndigheter. Det handlar både om hur samverkan kan bedrivas vertikalt och horisontellt, och om vilka plattformar och forum för samverkan som kan användas. En återkommande synpunkt är att samverkan för civil beredskap bör förankras lokalt. Samordningen bör ske på nationell nivå men kommunen bör vara den aktör som samlar förenings- och näringsliv och utför beredskapsarbetet. Man skulle till exempel kunna tänka sig civilsamhällesråd på lokal nivå. Det måste dock finnas förutsättningar för att samverka lokalt, vilket både myndigheter och civilsamhälle på nationell nivå kan bidra till. Några deltagare anser att samverkan med civilsamhället bör organiseras enligt samma ansvarsstruktur som gäller totalförsvaret.

Civilsamhällesorganisationernas och myndigheternas respektive roller behöver synliggöras och förtydligas. Det bör finnas nationella riktlinjer för mobiliseringen av civilsamhället och tydliga, finansierade uppdrag från det offentliga gentemot civilsamhället. Vidare behöver det offentliga i högre grad inkludera civilsamhället i planering och övning även i det förebyggande arbetet i fredstid. Civilsamhället och det offentliga behöver gemensamma mål och förstå hur man kompletterar varandra, för att utifrån den förståelsen axla olika ansvar i olika skeden. För detta behövs fler gemensamma arenor, såväl generella som mer sektorsspecifika. Man kan till exempel samverka med civilsamhället utifrån olika målgrupper. En form för samverkan kan vara att skriva avtal mellan det ideella och offentliga i större utsträckning än vad som görs idag, för att civilsamhället ska kunna räkna med att det finns resurser i att tillgå när de väl behövs.

Civilsamhällets resurser och värden

Många inspel från civilsamhället handlar om de resurser och värden man anser att man kan tillföra det offentliga. Det handlar bland annat om civilsamhällets unika sociala kapital, stora geografiska spridning och lyhördhet gentemot olika målgruppers och

platsers förutsättningar och behov. Man menar att man kan bidra med kontakter och kanaler för att föra vidare och förankra budskap från MSB, men att man i så fall måste få vara med och utforma dem. Civilsamhället kan i viss mån bidra med ideella krafter, kunskap samt trygga platser i form av till exempel kyrkor och andra religiösa mötesplatser. Det man behöver från det offentliga är, enligt ett antal deltagare, långsiktigt finansiellt stöd som tillåter overheadkostnader samt en kontinuerlig dialog och flexibilitet så att resurser kan allokeras om vid behov.

Gemensamma budskap

Ytterligare ett återkommande tema i civilsamhällesorganisationernas svar på frågan om hur man kan arbeta tillsammans för att stärka beredskapen handlar om vikten av gemensam förståelse och kommunikation. Det finns ett behov av att konkretisera vad beredskap innebär och att identifiera utmaningar inom olika målgrupper för att kunna engagera nya grupper och organisationer. Civilsamhället och myndigheterna skulle kunna formulera gemensamma budskap och genomföra kunskapshöjande insatser tillsammans, till exempel i form av föreläsningar och utbildningar. MSB och andra myndigheter kan bidra med sakkunskap medan civilsamhällets erfarenheter och goda exempel kan användas som utgångspunkter. Civilsamhället kan även bidra med fysiska mötesplatser. En deltagare menar att det är dags för en nationell kampanj om beredskap i praktiken.

Svar från myndigheterna

- Viktigt att bygga relationer och skapa ömsesidig förståelse.
- Ökad inkludering av civilsamhället och kommuner i beredskapsarbetet frigör resurser och ökar befolkningens beredskap.

Många av myndighetsrepresentanterna som deltog i forumet ser relationsbyggande verksamheter och insatser som viktiga pusselbitar i arbetet med att stärka beredskapen tillsammans med civilsamhället. MSB behöver förstå vilka förutsättningar som krävs för att det breda civilsamhället ska kunna inkluderas i arbetet med att stärka beredskapen, vilket i sin tur kräver en kontinuerlig och ömsesidig dialog mellan parterna. När det kommer till att kommunicera budskap och information så är det MSB:s ansvar att kvalitetssäkra och bistå med material. Likaså är det MSB:s ansvar att säkerställa tillgängliga och tydliga kommunikationsvägar både till allmänheten och till civilsamhället.

Myndighetsrepresentanterna lyfte behovet av ökad inkludering av civilsamhället i MSB:s kontinuerliga beredskapsarbete. Genom att inkludera civilsamhället i aktiviteter så som Beredskapsveckan, referensgrupper eller till och med enskilda möten med organisationer, kan MSB stärka sin kunskap om, och relation med, civilsamhället. En större delaktighet i

MSB:s sakfrågor leder förhoppningsvis till ökat engagemang vilket i förlängningen kan bidra till en ökad beredskap i samhället och i bredare delar av befolkningen. Det skapar en bred kontaktyta med låga trösklar vilket bidrar till ett motståndskraftigare samhälle som slår vakt om en gemensam demokratisk värdegrund. Genom att låta fler offentliga aktörer, som till exempel kommuner, ta ett större ansvar i beredskapsarbetet frigörs dessutom resurser för både MSB och civilsamhället. Till exempel skulle kommuner kunna bistå med lokaler för gemensamma möten och kurser mellan myndigheter och civilsamhället på såväl nationell som lokal nivå. Staten skulle kunna ge uppdrag till olika aktörer, civilsamhället inkluderat, att arbeta utvecklande med frågan om civil beredskap, till exempel genom riktade bidrag.

Gemensamma svar

- Ökad kunskap och kännedom om varandra.
- Gemensamma aktiviteter och övningar.
- Använd befintliga samverkansstrukturer och utveckla dem.

En förutsättning för att kunna arbeta tillsammans gentemot allmänheten är att civilsamhället och det offentliga ökar kunskapen om varandra och varandras förmågor. En ökad kunskap kommer leda till en bättre förståelse av varandras verksamheter, värdegrund och resurser och de respektive parternas begränsningar. Ett exempel på en lämplig gemensam aktivitet är utbildningar för allmänheten. Dessa skulle kunna genomföras på olika samhällsnivåer – från det lokala till det regionala och nationella. För att få alla dessa bitar på plats krävs tvåvägskommunikation och dialog mellan myndigheterna och civilsamhället. Deltagarna är samstämmiga i att det inte finns något behov av att skapa nya strukturer för dialog. I stället är det bättre att använda och utveckla de befintliga samverkansytorna mellan MSB och civilsamhället och att i dem inkludera den expertis och de värden som kännetecknar civilsamhället: mångfald, representation, engagemang, kunskap och färdigheter. För att möjliggöra att civilsamhällets deltagande föreslås att det offentliga bidrar med långsiktiga modeller och överenskommelser, inte minst kring finansiering.

Hur ser du på din organisations roll i detta, nu och i framtiden?

Svar från civilsamhällesorganisationerna

- Det är viktigt att civilsamhällesorganisationerna inte ses som utförare åt offentlig sektor, utan som de självständiga aktörer de är och bör vara.
- Civilsamhällets roll kan vara att sprida kunskap, både till den offentliga sektorn och till allmänheten.
- Civilsamhället kan bidra till den civila beredskapen i form av tillgång till specifika resurser, kunskaper, erfarenheter samt ett stort antal frivilliga.
- Civilsamhället kan samverka mer, både organisationerna emellan och med det offentliga.

Kunskap och kommunikation

Civilsamhällets organisationer kan bidra till en stärkt beredskap genom att höja kunskapen hos såväl allmänheten som hos myndigheter. Organisationerna har god kunskap om olika målgrupper och deras behov och förutsättningar och kan lyfta nya perspektiv på beredskapsarbetet. Civilsamhället finns dessutom nära medborgarna och har vana av att kommunicera med medlemsorganisationer, lokalföreningar och medlemmar. Flera av deltagarna som representerar civilsamhället menar att de kan bidra genom att sprida viktiga budskap, praktiskt utbilda individer och lokalföreningar, liksom att motivera befolkningen och upprätthålla försvarsviljan. Att inventera det interna beredskapsarbetet är ytterligare ett exempel på civilsamhällets roll i arbetet för en ökad civil beredskap.

Exempel på specifika resurser

De deltagare som representerar civilsamhället lyfter en lång rad konkreta förslag på hur den egna organisationen kan bidra i den civila beredskapen. Det handlar bland annat om tillgång till byggnader, att värna det immateriella och materiella kulturarvet, smittskydd och sanering, att stötta lantbruket med personal, kunskap och erfarenhet av humanitärt arbete i krig, kunskap om AI och källkritik, att skapa trygga platser för barn, kunskap i psykologisk första hjälpen för barn, mötesplatser för utsatta samt kunskap inom cyberområdet.

Mobilisering av ideella

Flera av deltagarna ser även sina medlemmar och frivilligt engagerade över hela landet som centrala när det gäller den egna organisationens roll i den civila beredskapen. De frivilliga kan vid behov och under rätt förutsättningar mobiliseras och bidra på olika sätt. En deltagare påpekar dock att man behöver jobba för att medlemmarna ska se sig själva som resurser i Sveriges civila beredskap.

Samverkan inom civilsamhället

Behovet och möjligheten att samverka mer återkommer i flera av svaren, både med det offentliga och civilsamhällesorganisationer emellan. De frivilliga försvarsorganisationerna (FFO:erna) skulle kunna kroka arm med andra civilsamhällesorganisationer för att skapa en gemensam vision för det fortsatta arbetet. FFO:erna kan även fungera som informationskanaler gentemot det övriga civilsamhället i större utsträckning. Organisationer som är mindre etablerade inom beredskapsområdet kan å sin sida komplettera de organisationer som redan idag har en tydlig roll. Organisationer som riktar sig till samma eller liknande målgrupper kan samverka i större utsträckning, i synnerhet funktionshindersorganisationerna. Vissa civilsamhällesorganisationer har redan idag en fungerande samverkan med MSB, men det efterfrågas även fortbildning för att civilsamhällesorganisationer ska kunna anta en mer aktiv roll.

Svar från myndigheterna

- MSB ska vara bra på att samverka med civilsamhället.
- MSB har en central och sammanhållande roll i arbetet med civil beredskap.
- MSB och andra myndigheter kan synliggöra och sprida goda initiativ från civilsamhället.

Deltagarna som representerar MSB uttrycker att myndigheten har en viktig roll när det kommer till att vara en sammanhållande och samordnande aktör i arbetet med civil beredskap. MSB bör vara en myndighet i framkant när det gäller samverkan med civilsamhället. Detta förutsätter dock att det finns en etablerad intern struktur för samverkan med civilsamhället inom beredskapsområdet. Att MSB har ett ansvar att samordna det nationella beredskapsarbetet innebär att myndigheten kan och bör arbeta för att åtgärda de otydligheter som kan finnas när det gäller roll- och ansvarsfördelningen mellan MSB och andra myndigheter i relation till beredskap. Det innebär dock inte att MSB har alla svar på frågan om hur olika insatser och roller ska utformas. För att lyckas krävs flera perspektiv, inte minst från en bredd av civilsamhällesorganisationer som kan bidra med kunskap och erfarenheter. Flera av myndighetsrepresentanterna lyfter även vikten av att inkludera civilsamhället i sitt arbete och möjliggöra och uppmärksamma goda initiativ som kommer utifrån. Myndigheterna kan till exempel synliggöra civilsamhällesorganisationers initiativ i syfte att inspirera och sprida kunskap. MSB kan ge stöd till, uppmuntra och underlätta initiativ som bidrar till engagemang och delaktighet på lokal nivå.

Gemensamma svar

- Fortsatta möten och strukturerad samverkan.
- Upprätta gemensamma mål, analyser och kunskapsutbyte.
- Vara en brygga mellan nationell och lokal nivå.

I myndighets- och civilsamhällesrepresentanternas gemensamma svar framkommer att man gärna ser att MSB fortsätter att anordna det årliga forumet. Det tyder på att både myndigheter och civilsamhällesorganisationer ser ett värde i att mötas i en strukturerad och långsiktig mötesstruktur. Deltagarna lyfter att man bör eftersträva ännu tydligare modeller för samverkan och ta fram gemensamma målsättningar kopplat till kris, krishantering och kunskapsförmedling gentemot allmänheten. MSB och civilsamhället kan ta fram gemensamma samhällsanalyser, söka gemensamma nämnare i sakfrågor och fördjupa kunskapen om varandra. I en bredare samverkan med andra myndigheter kan civilsamhället bidra med kunskap om målgrupper som MUCF kan ansvara för att sammanställa.

I de gemensamma inspelen lyfts även integration, tillhörighet och identitet som viktiga områden att samverka mer kring. Sverige är ett heterogent och mångkulturellt land med flera storstadsområden, medan en relativt stor del av landets invånare bor i landsbygder. Det är viktigt att beakta att det kan finnas skillnader i hur människor på olika platser och med olika förutsättningar vill och bör bli bemötta. Civilsamhället och det offentliga lyfter gemensamt vikten av att utgöra bryggor mellan den nationella och lokala nivån, i dagens läge och i framtiden. Båda parterna stödjer idén om långsiktig samverkan mellan MSB och civilsamhället.

Hur kan det offentliga och det ideella samverka för att nå ut med viktig information vid en pågående samhällsstörning?

Svar från civilsamhällesorganisationerna

- Öva och bygg relationer innan samhällsstörningen inträffar.
- Samverka kring kommunikation.
- Tydliggör roll- och ansvarsfördelning.

Förebyggande arbete

En stor andel av civilsamhällesorganisationernas svar på frågan om hur det offentliga och ideella kan samverka för att nå ut med viktig information vid en samhällsstörning handlar om att bygga relationer *innan* samhällsstörningen inträffar. En god kännedom om varandra och en fungerande tvåvägskommunikation mellan det offentliga och det ideella lägger grunden för ett gott samarbete under en samhällsstörning. Det offentliga bör bjuda in civilsamhället till samtal, planering, övning och utvärdering. Övningar inför samhällsstörningar kan till exempel göras inom ramen för den vardagliga verksamheten eller genom att iscensätta mer eller mindre troliga scenarier tillsammans. Flera av civilsamhällesorganisationerna menar att finansiering och stärkt kompetens också bör vara en del av det förberedande arbetet.

Kommunikation

En majoritet av svaren på fråga tre handlar om kommunikation. Flera av civilsamhällesorganisationerna ser att det är viktigt att det ideella och det offentliga synkroniserar sina budskap och att man kan hänvisa till varandra, till exempel genom att länka till varandras hemsidor. Som tidigare nämnts har civilsamhället enklare att förstå olika målgruppers behov och förutsättningar och kan därmed anpassa information och kommunikationssätt. MSB kan bidra med kommunikationsmaterial som civilsamhällesorganisationer kan sprida i sina nätverk och kanaler.

Civilsamhällesorganisationerna kan på så sätt, med hjälp av sitt höga förtroende, föra vidare trovärdig information till lokalsamhället och därmed motverka att falska budskap får fäste. För att detta ska kunna fungera behöver det upprättas tydliga kontaktvägar och sambandslistor.

Civilsamhällesorganisationerna ger en rad konkreta förslag på hur man kan samverka kring kommunikation. Det handlar om att ge föreningar möjlighet att nå ut via lokala radiostationer (P4), att kartlägga en mångfald av informationskanaler som till exempel anslagstavlor och trygghetsnummer, att sprida flygblad, kurirverksamhet och att snabbt kalla till informationsmöten. Många menar att det kan vara värdefullt att redan nu göra en kartläggning av vilka behov och kanaler som finns inom civilsamhället när det gäller information och kommunikation.

Några deltagare från civilsamhällesorganisationerna lyfter fram vikten av att samverka inom den infrastruktur som finns i form av olika mötesplatser, till exempel service- och trygghetspunkter. Ett sätt att samverka vid en samhällsstörning skulle kunna vara att civilsamhällesföreträdare bemannar kommunala mötesplatser, till exempel så kallade service- och trygghetspunkter och callcenters.

Strukturer för samverkan

Flera deltagare påpekar att samverkan mellan det offentliga och det ideella vid en samhällsstörning kräver en tydlig roll- och ansvarsfördelning. Det behövs en struktur för frivilliga insatser. Några förslag kopplat till detta är att kommunerna blir ansvariga för att samordna aktörer på lokal nivå genom att avtal inrättas mellan MSB och enskilda civilsamhällesorganisationer och att man placerar frivilliga personer i länsstyrelser och räddningstjänst. Ytterligare ett förslag är att skapa ett frivillighetsregister hos länsstyrelserna för personer med funktionsnedsättning. Slutligen lyfter flera civilsamhällesorganisationer sin roll som trygghetskapare. Civilsamhället kan genom sin närvaro skapa tilltro, vardagsstabilitet och vara lyhörda för det som händer på de platser och i de sammanhang där de befinner sig.

Svar från myndigheterna

- MSB bör ansvara för att ta fram korrekt och målgruppsanpassad information.
- Civilsamhället kan sprida och utforma information för att nå stora delar av befolkningen.
- Strukturer för samverkan kring informationsspridning bör finnas på plats innan en kris inträffar.

Vid en pågående samhällsstörning ansvarar MSB för att ta fram information med verifierat och korrekt sakinnehåll. Civilsamhället kan å sin sida bidra genom att nyttja sina kanaler för att sprida informationen. De mervärden som uppstår genom att inkludera civilsamhället i spridningen av information är till exempel den höga tillit som befolkningen har till civilsamhället, god lokalkännedom, engagemang och inte minst målgruppskännedom. Med målgruppskännedom menas till exempel kunskap om förutsättningarna hos olika delar av befolkningen att ta till sig information samt målgruppsanpassning av budskap. MSB ser även att civilsamhällesorganisationer kan bidra med kunskap om var information *inte* når fram. Att använda sig av kända kanaler och aktörer har under tidigare samhällsstörningar bidragit till god informationsspridning. Ett sådant exempel är Folkhälsomyndighetens kommunikationsarbete under coronapandemin, där civilsamhällets insatser var mycket viktiga för att så många som möjligt skulle få korrekt information om hur smittspridning

kunde förebyggas.

Deltagare från MSB ser att både myndigheten och civilsamhällesorganisationerna det behöver en formaliserad samverkan med tydliga strukturer för att samverkan kring informationsspridning ska fungera. Digitala plattformar kan fungera som mötesplatser där man snabbt kan samlas för att spara resurser, synkronisera innehåll och ta fram gemensamma riktningar på informationsinsatser. Civilsamhället och MSB bör i förväg ha kommit överens om och avtalat med berörda organisationer om vilka fysiska platser som kommer att utgöra informationspunkter i händelse av en samhällsstörning. Man bör även ha kommunicerat detta till berörda aktörer. MSB framhäver vikten av samordning och dialog med civilsamhället under en pågående kris. Under en kris är det centralt att alla aktörer har en gemensam bild av vilken information som ska spridas och hur. Det kräver att det finns adekvata resurser avsatta.

Gemensamma svar

- Strukturer för samverkan under pågående samhällsstörning behöver finnas på plats innan en samhällsstörning inträffar.
- MSB är källan till information – civilsamhället är en kanal.

För att kunna samverka under en samhällsstörning bör strukturer och förhållningssätt ha kommit på plats innan störningen sker. En större förståelse av varandras roller, befogenheter och kompetenser krävs, liksom en gemensam och tydlig infrastruktur. Helst ska samverkan under en samhällsstörning ha föregåtts av gemensamma övningar. Vid en pågående samhällsstörning är information det viktigaste verktyget. Med informationsdelning kommer också behovet av pålitlighet, korrekthet och förtroende. MSB har tillförlitliga källor, aktuell information och är den myndighet som arbetar fram riktlinjer och förhållningssätt. Således bör MSB ansvara för att ta fram vad som ska kommuniceras. Civilsamhället å sin sida har kunskap om hur man ska paketera och sprida informationen för att uppnå bästa effekt.

Sammanfattning

Sammanfattningsvis är deltagarnas svar på de tre frågorna som diskuterades under workshopen relativt samstämmiga och överlappande, både de från civilsamhällesorganisationerna och från myndigheterna. Det är tydligt att man ser ett behov av att samverka. Man inser även vikten av att förstå varandras roller, möjligheter och begränsningar. Det framgår att civilsamhället gärna bidrar med de resurser man har, men att man efterfrågar tydligare strukturer och roller, mer handlingsutrymme och rätt förutsättningar för att kunna bidra. Civilsamhället och det offentliga verkar överens om att allt detta bör finnas på plats så snart som möjligt, innan en samhällsstörning inträffar. Det finns flera konkreta exempel på områden som civilsamhället och i första hand MSB skulle kunna samverka kring, men båda sektorerna ser särskild stor potential i att samverka kring kommunikation, både vid en samhällsstörning och för att öka beredskapen.

Utifrån deltagarnas bidrag under workshopen kan slutsatsen dras att civilsamhällesorganisationerna, MSB och andra relevanta myndigheter är angelägna om att höja den civila beredskapen och att viljan att samverka finns där. Utmaningen verkar vara att hitta former för att samverka som tar hänsyn till respektive parter förutsättningar och begränsningar. I workshopdokumentationen finns dock flera konkreta förslag som kan utgöra steg i rätt riktning.